

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113228172
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4113228172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: C. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. - M., X. H. XXX/XX, toho času bytom X., Z. 2, zastúpená Mgr. Petrom Miklóssym, advokátom so sídlom vo Vrábľoch, Hlavná 1221 a U. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. - M., V. A. P. XXX/XX, toho času bytom X., R. 4, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 28. januára 2014 č. k. 24P/260/2013-34, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11P/339/2006-21 zo dňa 22. 12. 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/11/2007-41 zo dňa 07. 06. 2007 v časti vyživovacej povinnosti otca tak, že zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť na maloletého H. R., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 39,83 eura (1.200,- Sk) mesačne na sumu 90,- eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2013, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zročné výživné otca za čas od 01. 09. 2013 do 31. 01. 2014 činilo sumu 250,85 eura, ktorú sumu súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20,- eur tak ako bežné výživné, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh matky bol podaný dôvodne, pretože od poslednej úpravy výživného došlo k takým podstatným zmenám pomerov, ktoré dostatočne odôvodňovali zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. K zmene pomerov došlo jednak vývojom životných nákladov, ako aj okolnosťami na strane oprávneného dieťaťa, ktoré je viac ako o osem rokov staršie. V čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti navštevoval totiž maloletý H. predškolské zariadenie, v súčasnosti je už žiakom druhého stupňa základnej školy, pričom s nástupom maloletého dieťaťa na povinnú školskú dochádzku sa v podstatnej miere zvýšili výdavky matky na zabezpečenie jeho potrieb. Príjem matky sa oproti príjmu, z ktorého súd vychádzal v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, zvýšil len mierne, nakoľko pokiaľ matka dosahovala v čase poslednej úpravy príjem zo závislej činnosti a prídavky na dve maloleté deti v celkovej sume 315,94 eura, v súčasnosti dosahuje príjem zo závislej činnosti s prídavkami na jedno maloleté dieťa vo výške 346,38 eura. K podstatnej zmene pomerov však došlo na strane otca, ktorý je síce stále nezamestnaný a privyrába si podľa svojho vyjadrenia len

brigádami, dokáže si však takto počas letných mesiacov privyrobiť sumu 600,- až 700,- eur a počas zimných mesiacov sumu okolo 400,- eur mesačne. Otec sa síce účelovo evidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny až po podaní návrhu na zvýšenie výživného, pričom naposledy bol takto evidovaný v období od 10/2001 do 05/2002 a od roku 2006 bol dokonca dobrovoľne poistenou osobou, nič to však nezmenilo na skutočnosti, že je schopný dosahovať pravidelný príjem, z ktorého je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletého H. vo vyššej miere, než ako tomu bolo doteraz. V zmysle vyššie uvedených skutočností dospel súd prvého stupňa k záveru, že vývoj životných nákladov, podstatná zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, ako aj podstatná zmena pomerov na strane otca maloletého dieťaťa, dostatočne odôvodnila zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti, a preto návrhu matky vyhovel a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 1.200,- Sk mesačne na sumu 90,- eur mesačne, ktorú sumu považoval za primeranú tak odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Na námietky otca súd prvého stupňa pre úplnosť dodal, že maloletá C., ktorá je v jeho starostlivosti, je síce staršia ako maloletý H., čomu skutočne nasvedčujú aj vyššie výdavky, avšak nebolo v schopnostiach a možnostiach matky prispievať na jej výživu vyššou sumou, než aká jej bola určená v konaní vedenom pod sp. zn. 13P/215/2013. Naopak, na strane otca priestor na podieľanie sa na odôvodnených výdavkoch maloletého H. vo vyššej miere než je to na strane matky voči maloletej C. bol, pričom bolo potrebné poukázať zároveň na § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Keďže súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca od 01. 09. 2013, vzniklo tak otcovi, ktorý mal doteraz vyživovaciu povinnosť vo výške 39,83 eura (1.200,- Sk), za obdobie od 01. 09. 2013 do 31. 01. 2014 zameškané výživné vo výške 250,85 eura $(90,- \text{ eur} - 39,83 \text{ eura}) \times 5 \text{ mesiacov}$, ktorú sumu súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20,- eur mesačne tak, ako bežné výživné a to s poukazom na § 160 ods. 1 OSP, pod následkami straty výhody splátok.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, namietajúc neobjektívne rozhodnutie, nakoľko nebola preukázaná výška jeho príjmu. Zdôraznil pritom, že momentálne je evidovaný na úrade práce a jeho príjem nie je vyšší ako sú náklady s tým spojené. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka, žiadajúc odvolací súd, aby na základe ustanovenia § 219 OSP rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil s tým, že v čase rozhodnutia aktuálnu výšku zročného výživného umožní otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur, pod následkom výhody splátok. Mala za to, že súd prvého stupňa v predmetnej právnej veci rozhodol správne, ako aj správne ustálil, že okolnosti rozhodujúce pre určenie výšky výživného na maloleté dieťa sa od poslednej úpravy výživného podstatne zmenili, a to v prvom rade na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane otca. Okrem toho dodala, že zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa spočívala už len v tom, že došlo k rastu životných nákladov, ako aj v tom, že od času poslednej úpravy výživného sa zvýšili náklady na pokrývanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, a to nielen v súvislosti s bežnými a základnými životnými potrebami, ako je stravovanie, bývanie, ošatenie a pod., ale aj v súvislosti s jeho záujmami. Všetky tieto skutočnosti boli v konaní preukázané výpoveďou matky a listinnými dôkazmi. Čo sa týkalo pomerov na strane otca, poukázala na to, že jeho schopnosti a možnosti mu umožňujú platiť výživné vo výške určenej napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa, čo jednoznačne vyplynulo z vykonaného dokazovania. Námietky otca preto považovala za nedôvodné. Bolo zrejmé, že aj na strane otca došlo od poslednej úpravy výživného k zmene pomerov, spočívajúcej aj vo zvýšení jeho príjmu. Navyše mala za to, že možnostiam a schopnostiam otca nezodpovedá len práca vykonávaná brigádne a príležitostne, keď je navyše zrejmé, že sám svoje možnosti a schopnosti k nájdeniu riadneho zamestnania nevyužíva.

Kolíznym opatrovník v rámci svojho vyjadrenia k odvolaniu otca s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania mal za to, že na strane maloletého dieťaťa prišlo k podstatným zmenám pomerov. Poukázal pritom najmä na skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného prešlo osem rokov a v súčasnosti maloletý H. navštevuje 6. ročník základnej školy, s čím súvisia na strane matky zvýšené výdavky na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa. Na základe uvedeného sa stotožnil so svojím predchádzajúcim vyjadrením uvedeným na pojednávaní a navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v

záujme maloletého dieťaťa potvrdiť ako vecne správny. Vzhľadom k veku dieťaťa a výdavkom na zabezpečenie jeho základných životných potrieb, ale aj ostatných potrieb, ktoré slúžia k celkovému zdravému telesnému a duševnému rozvoju dieťaťa, bol toho názoru, že výživné v navrhovanej výške zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 2 písm. a) OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil, keď súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu. Svoj návrh odôvodnila tým, že k poslednej úprave výživného došlo rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11P/339/2006-21 zo dňa 22. 12. 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/11/2007-41 zo dňa 07. 07. 2007, ktorým súd zveril maloleté deti R. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej C. výživným v sume 1.700,- Sk mesačne a na výživu maloletého H. výživným v sume 1.200,- Sk mesačne. Okrem toho poukázala na to, že v časti týkajúcej sa maloletej C. boli rozsudky zmenené a to rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 26P/108/2011-15 zo dňa 18. 01. 2013 tak, že maloletá C. bola zverená do osobnej starostlivosti otca a matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej C. sumou 39,83 eura mesačne, počnúc od 10. 04. 2011. Čo sa týkalo zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, uviedla, že od poslednej úpravy uplynulo sedem rokov, dieťa podstatne vyrástlo, začalo navštevovať základnú školu (od septembra 2013 - 7. ročník) a zvýšili sa aj náklady na pokrývanie jeho bežných potrieb spojených so stravovaním, ošatením a pod. K výdavkom následne uviedla, že náklady na stravovanie v školskej jedálni predstavujú sumu 25 eur mesačne, doučovanie anglického jazyka sumu 20 eur mesačne a náklady spojené s bývaním predstavujú 270 eur mesačne. K svojim pomerom uviedla, že je zamestnaná ako vychovávateľka v Základnej škole na X. H. v X., kde jej priemerný mesačný príjem predstavuje sumu 350 eur a otec je nezamestnaný, neevidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, pričom podľa jeho vlastných slov pracuje brigádne a príjem z tejto činnosti má približne 700 eur mesačne. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhla zmeniť rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11P/339/2001-21 zo dňa 22. 12. 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/11/2007-41 zo dňa 07. 07. 2007 tak, že súd zvýši vyživovaciu povinnosť otca k maloletému H., nar. XX. XX. XXXX, počnúc 01. 09. 2013 zo sumy 39,83 eura (1.200,- Sk) mesačne na sumu 130 eur mesačne, ktoré výživné bude otec povinný platiť k rukám matky vopred, vždy do 15- teho dňa príslušného mesiaca. Zameškané výživné žiadala zaviazat' otca zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Zo skutkových zistení zrejmých zo spisu v tomto prípade súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh matky bol podaný dôvodne, pretože od poslednej úpravy výživného došlo k takým podstatným zmenám pomerov, ktoré dostatočne odôvodnili zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. K zmene pomerov podľa súdu došlo jednak vývojom životných nákladov, ako aj okolnosťami na strane oprávneného dieťaťa, ktoré je viac ako o osem rokov staršie. Okrem toho mal za to, že príjem matky sa oproti príjmu, z ktorého súd vychádzal v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti zvýšil len mierne a to zo sumy 315,94 eura na sumu 346,38 eura, v rámci ktorej bol zahrnutý aj prídavok na jedno maloleté dieťa. Podstatnú zmenu pomerov zistil aj na strane otca, ktorý je síce stále nezamestnaný, ale podľa jeho vyjadrenia si privyrába brigádami, v rámci ktorých si dokáže počas letných mesiacov privyrobit' sumu 600 až 700 eur mesačne a počas zimných mesiacov sumu okolo 400 eur mesačne.

Po preskúmaní veci odvolacím súdom odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitejšieho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá dovtedy, kým deti (aj po dosiahnutí plnoletosti) nie sú schopné samy sa živiť. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov sa určujú podľa schopností, možností a majetkových pomerov rodičov. Každé dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, a to aj nielen v pozitívnom, ale aj v negatívnom zmysle.

Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy a musí taktiež prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak nemôže opomenúť existenciu ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov, či už v pozitívnom alebo v negatívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri rozhodovaní o výživnom sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, príp. výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv, atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Naviac, súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvádzané otcom v odvolaní odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa v rozsudku správne uviedol, že k podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane otca, ktorý je síce stále nezamestnaný, avšak privyrába si podľa svojho vyjadrenia brigádami, na základe ktorých si dokáže počas letných mesiacov privyrobiť sumu 600,- až 700,- eur mesačne a počas zimných mesiacov sumu okolo 400,- eur mesačne. Okrem toho súd prvého stupňa

správne zhodnotil, že otec sa účelovo zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny až po podaní návrhu na zvýšenie výživného, pričom naposledy bol takto evidovaný v období od 10/2001 do 05/2002 a od roku 2006 bol dokonca dobrovoľne poistenou osobou. Uvedené však nič nezmenilo na skutočnosti, že otec je schopný dosahovať pravidelný príjem, z ktorého je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu maloletého H. sumou 90 eur mesačne od 01. 09. 2013. V tejto súvislosti s poukazom na námietky otca odvolací súd poukázal aj na to, že otec sám uviedol svoj príjem na pojednávaní konanom dňa 26. novembra 2013 a túto výšku odvolací súd, rovnako ako aj súd prvého stupňa, uznal za primeranú možnostiam a schopnostiam otca, pretože odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov a tie treba posudzovať nielen podľa schopností povinného, ale aj podľa jeho možností, t.j. potenciálneho príjmu, teda nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu práce a pod.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, poukazujúc na dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V prípade, že sa v budúcnosti objektívne zmenia pomery na strane účastníkov, či vo výške príjmov rodičov alebo v odôvodnených potrebách dieťaťa, môže opätovne dôjsť na návrh alebo aj bez návrhu k zmene výživného pre maloleté dieťa.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 odsek 1 a § 146 odsek 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu. Takýmto konaním je i konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.